Nro 320
D. 28. Listopada.
ŚRODA.
ROK 1827.

KURJER Warszawski

WSPOMNIENIA.
Urządzenie Inflant 1561.

NOWOŚCI WARSZAWSKIE.

Wyciąg z tabelli wiakim stopniu wzrastać będzie kapitał w *Towarzystwie Oszczędności*. Składka złp: 1000 na raz złożona. Samym procentem składanym, żadnej korzyści na losowaniu listów zastawnych nie przypuszczaiąc. W lat 5 złp: 1450, w lat 10 złp: 1829, w lat 20 złp: 2826, w lat 25 złp: 3466.—Składka złp: 100 na miesiąc. Samym procentem składanym, żadnej korzyści na losowaniu listów zastawnych nie przypuszczaiąc. W lat 5 złp: 7854, w lat 10 złp: 17,766, w lat 20 złp: 43,460, w lat 25 złp: 61,115.—Składka miesięczna złp: 10 wyniesie. W lat 5 złp: 655, w lat 10 złp: 1448, w lat 20 złp: 3580, w lat 25 złp; 4869.

Jeden z właścicieli wsi w bliskości *Warszawy*, przekonawszy się o skutkach *Gorczycy*, i widząc iak teraz iest pokupną, postanowił znaczną część gruntu na przyszły rok zasiać iedynie *Gorczycą*, do czego sprowadza z zagranicy najwyborniejsze gatunki nasion tej rośliny.

Od dawna w okolicach *Warszawy* tak wcześnie nienastały mrozy i nieustaliła się sanna, iak tej iesieni. Starzy gospodarze twierdzą, że gdy tak wcześnie rozpoczyna się *zima*, krócicj trwać będzie. Dziś zimna stopni 10.

Nowy Polonez, 2 Walce z których ieden z *Damy białej*, a 2gi z *Oberona*, oraz Mazur skomponowane na Pjanoforte przez A. *Orłowskiego*, wyszły z litografji i sprzedaią się w składach muzycznych, tudzież w litografji *Brauna*, przy ulicy Miodowej Nr 495. Exemplarz po zł. 1 gr. 15.

ROZMAITOSCI.

Zdaie się że pierwsza o *Flocie Polskiej* w Historykach naszych znajduie się wzmianka za *Bolesława Krzywoustego*, który roku 1124 w *Gdańsku* sporządziwszy okręty, popłynął do *Danji* z wojskiem, aby ten kraj oswobodził. *Bolesław* miał ofiarowane to Królestwo, ale go nie miał woli przyiąć. — *Jan Laburer* (Laboureur) w opisaniu podróży *Marji Ludwiki z Gonzagów* żony *Władysława IV*, z Francji do Polski, twierdzi że z pewnych ust słyszał rzecz, iak on pisze, wielkiego podziwienia, a prawie, ledwie uwierzenia godną, iakoby *Kazimierz Sapieha* Podkanclerzy Litewski, który wspomnioną Królową przyjmował na granicach Polski, tak był wielkich dostatków, że dobra iego 500,000 talarów rocznej intraty przynosiły. — Gdy *Władysław IV* Król Polski gościł przez 4 dni z żoną swą *Cecylją Renatą* w Rożannie na Zamku u *Kazimierza Sapiehy* Podk: W.X.L. rzekł w żarcie pewnego razu: *objedliśmy Podkanclerzego, czas iuż wyiechać*. Gospodarz, żeby pokazał Gościowi swemu, że nie czas ieszcze wyiazdu, zaprowadził Króla do szafarni i sklepów trzypiątrowych, na całą *Litwę* sławnych *Różańskich*, który wielkie nad podziw tam obaczywszy zapasy, bez żartu iuż powiedział: »My Podkanclerzego, ani przez rok cały nie

objedlibyśmy. — Doświadczył Król *Władysław*, iak wesoły był Podkanclerzy *Sapieha*, ale najbardziej doświadczył *Fabrycy Bamfus*, Wizytator Jezuicki z Rzymu r. 1642 przysłany, który wszystkie wciąż przechodząc pokoie, a w każdym znajduiąc iednego z pomiędzy dworzan licznych i pięknie przybranych, umyślnie od Pana rozstawionych, najstronniejszego, witał go iak samego Pana, aż dopiero w ostatnim appartamencie poznał swój błąd niewinny.

Jeszcze niektóre szczegóły o bitwie Nowaryńskiej. Doniesionem było, że w tej bitwie Mocarstwa sprzymierzone utraciły 26 okrętów woiennych, lecz te tylko były uszkodzone. — Admirał Angiel: *Kondrington* nazaiutrz po bitwie posłał list do Admirała Francuz: *Rini*, będącego pod iego komendą, oświadczaiąc zupełne zadowolnienie z męztwa i gorliwości Francuzów walczących w tej bitwie, na co *Rini* odpisał, że ta pochwała iest nader chlubnem świadectwem, a ten list na zawsze zachowa.—Donoszą z *Zante* pod d. 22 z. m. że 45 statków przewozowych Austrjackich będących w zatoce, spalone zostały. — Potwierdza się, że *Jbrahim* po klęscę odebranej, wywiera niesłychane okrucieństwa nad Chrześcjanami w ogólności, a wszczególności nad Grekami, kazał rozsiekać lub na pal powbiiać wszystkich ieńców trzymanych więcej od roku w niewoli, nawet dzieci i kobiety padły ofiarą iego zaciętości, Kapłanów żywcem palono! — Basza *Romelji* nie maiąc czem zapłacić zaległego żołdu swym żołnierzom, nakłada nadzwyczajne kontrybucje na *Greków*. — *Albańczykowie* okropnie pustoszą Grecją i popełniaią bezprawia. — Grecy z największą niecierpliwością oczekuią na przybycie Hra: *Kapo d'Jstrja*.— List z *Nowaryno* pod d. 22 Paźdz: wyraża, iż niepodobna opisać radości ze spalenia flotty Turecko-Egipskiej. Szlachetny zapał ożywiał ludzi będących na eskadrach Mocarstw sprzymierzonych, którzy walczyli przeciw nieprzyiacielowi, a dzieie nie wystawiaią przykładu tak chętnej wzaiemnej pomocy. Rzadko wypadkiem bitwy morskiej było zupełniejsze zniszczenie flotty nieprzyiacielskiej. Pozostałym 40 statkom Tureckim zabroniono wypłynąć z portu *Nowaryno*. Los ich będzie później rozstrzygniony.

W gminie *Kanivet* we *Francji*, niedawno uskuteczniono dość ciekawe odkrycie. U podnóża iednej skały znajdował się łoch podziemny; pospólstwo, iak zawsze, skłonne do cudowności dziwne o nim gadało baśnie. Właściciel miejscowy, powodowany ciekawością, rozkazał odkopywać taiemniczy ten otwór. Po 2ch dniach pracy, znaleziono wejście prowadzące do iakiejś kwadratowej sali, w skale wykutej. Na środku leżał szkielet ludzki; kości iego dotąd obejmowało żelazne okucie, mocnemi łańcuchami przytwierdzone do skały. Przy nim stało naczynie ulane nakształt lampy. Czyie być mogą te kości? iak dawno i iakim sposobem znajdowały się w tem miejscu? oto są pytania które sobie zadaią. Pan *Galeron*, bibljotekarz, znawca starożytności, zaiął się opisaniem tego odkrycia, co może iakkolwiek tę rzecz wyiaśni.

Armja *Mexykańska*, podług Pamiętnika Mexykańskiego Ministra wojny podanego w r. b. Kongresowi Amerykańskiemu, wynosi 58,955 ludzi z których 32,161 stoią pod bronią; a utrzymanie iej kosztuie 9,000,000 dollarów. Minister sądzi, że lądowe i morskie wojsko bez zmniejszenia liczby będzie można utrzymać za 7,787,000 dollarów bez zmniejszenia iego liczby. Siła morska Mexykańska składa się z 1 okrętu liniowego, 2 korwet, z 4 brygów z 5 szonerów i innych okrętów, a iej utrzymanie kosztuie 1,309,045 dollarów. W Mexyku iest 10 Biskupstw z których 7 wakuie i 1194 Pa-

rafji: Liczba świeckiego Duchowieństwa iest 3677 osób. Pięć zgromadzeń zakonnych liczy 150 Klasztorów, z których 76 znajduie się w samym obwodzie Mexykańskim, a w nich iest zakonników 1918. Dochód roczny tych zgromadzeń wynosi przeszło, 600,000 dolla: Prócz tego w Mexyku iest 57 Klasztorów płci żeńskiej, a w nich liczba zakonnic wynosi 1931, te maią rocznego dochodu 807,972 dollarów z maiątku szacowanego 7,725,571 dolla: — P. *Gilom* (Guilaume) w Paryżu znaiomy zaszczytnie ze swoich wynalazków, we względzie machin rolniczych, za które iuż trzy rązy medal otrzymał, ukończył niedawno, po 7mioletniej pracy, robotę przez siebie wynalezionego młynka ręcznego; za pomocą iednego takiego młynka, kosztuiącego 200 franków, ieden człowiek przez godzinę może zemleć około 30 funtów zboża, oddzielaiąc z tego 2 funty najpiękniejszej mąki. — W Anglji na początku b. r. było w użyciu 15,000 Machin, niektóre z nich maią siłę nadzwyczajną. W Kornwalji znajduie się iedna wyrównywaiąca sile 600 koni. Przypuszczaiąc że średnia siła każdej z tych machin iest 25 koni, summa całkowita wszystkich równa się sile 375,000 koni. Podług wyrachowań *Watta*, siła iednego konia wyrównywa sile 6 i pół ludzi; winna więc Anglja machinom siłę prawie 2,300,000 ludzi. Ponieważ pasza konia zabiera corocznie płód rolniczy z dwóch morgów gruntu, wypada więc ztąd, że mieszkańcy *Wielkiej Brytanji* mogą na inny użytek obrócić 750,000 morgów gruntu, z któregoby niemogli korzystać, gdyby zamiast machin parowych, koni używali.

Trzy Kobiety żyiące z sobą poufale, żwawo rozprawiały pewnego razu o małżeństwie. Podsłuchawszy ich ieden Jegomość: »czegoż żądacie po waszych mężach, rzecze, aby wam się podobali? iedna oświadczyła, aby ciągle był maiętnym, 2ga aby zawsze i niezmiennie ią kochał, lecz trzecia żądała tylko aby iej mąż zawsze był *cierpliwym*.

Różnica między miłością a przyiaźnią. Przyiaźń iest zawsze młodą, miłość prędko się starzeie; przyiaźń przez wewnętrzny, miłość przez zewnętrzny powstaie szacunek; miłość obudza w trzeciej osobie śmiech, oboiętność, a czasem wzgardę, przyiaźń na otwartym nawet rynku iest szanowaną; przyiaźń iest to ułożony mężczyzna, miłość zaśmłode i świegotliwe dziewczę; przyiaźń uczy myśleć, miłość szczebiotać; w miłości przodkuie czucie, w przyiaźni namysł ma pierwszeństwo, przyiaźń wprzód myśli niż mówi, miłość wprzód mówi niż myśli.

Dnia 5 b. m. gdy dano na teatrze w *Augsburgu* operę *Tankred*, w pierwszym akcie urwała się dekoracja i spadła na głowę bohatera, poczym zaczęło się palić krzesło w garderobie, a swąd doszedł aż na parter i przeraził trwogą słuchaczów sądzących że powstał pożar, w drugim akcie zachorowała pierwsza śpiewaczka, którą naprędce inna zastąpić musiała, nakoniec powstała kłótnia między muzyką w orkiestrze, co gdy się uspokoiło, uwięziono w loży będącego człowieka obwinionego o kradzież w innem miejscu. Po tych wypadkach wystąpił na scenę Aktor w ubiorze rycerskim, z odwrotnie włożonym szyszakiem na głowie; aż tyle przypadków miał w krótkiej chwili biedny *Tankred*.

Myśli i Zdania. Niczego nieudziela się tak ochotnie iak rady. — Ludzie najbardziej pragną długiego życia, a najmniej o iego przedłużenie się staraią. — Los niezmienia charakteru człowieka, ale go tylko odkrywa. — Mało iest tam przyiaźni, gdzie wielu przyiaciół. — Znaczenie bez zasługi, odbiera uszanowanie bez szacunku. — Niedowiarstwo wystawia cnotę bez obrony na wszystkie szturmy

namiętności. — Uwaga iest rylcem pamięci. — Cnota, iest tryumfem szlachetności nad interessem. —

Szarada.

Pierwsze z 2giem w pewnej grze, a *3cie zwrócone*
Także w grze bywa cenione.
Czwarte zwróć, masz początek każdego stworzenia,
Wszystko Urzędnik wielkiego znaczenia.

DONIESIENIA.

Trybunał Cywilny Iwszej Instancji Województwa Mazowieckiego. Wiadomo czyni, iż w Archiwum tegoż Trybunału, znaleziono Schedę przez Kommissją wspólną trzech Dworów wyznaczoną, do upadłych sześciu Banków wydzieloną, dla iednego z Wierzycieli massy upadłości Prota Potockiego, Xiędza Zakrzewskiego Kustosza, w Summie Dukatów 2962, złotych 4 gr: 7 i pół, ktoby więc był wstanie udowodnić prawo do pomienionego Dokumentu, termin takowy za zgłoszeniem się i złożeniem dostatecznej legitymacji, wydanym będzie. — W Warszawie dnia 19 Listopada 1827 r. — Prezes *Brzozowski.* — Sekretarz *Czermiński.*

Katarzyna Probus utrzymuiąca Magazyn Stroiów Damskich przy ulicy Podwale Nr 524, przyjmuie oraz wszelkie hafty białe i kolorami, cerowanie na tiulu i tegoż spaianie, także szycie białe, za pomierną cenę; poleca się łaskawym względom Szanownych Dam.

Potrzebny iest nauczyciel lub nauczycielka do dawania lekcji czytania i pisania po polsku, godzin 4 dziennie, w domu Nr 614 Lit: J. przy ulicy Niecałej na drugiem piętrze po lewej stronie.

Sanki Rossyjskie blachą wykładane skurą wybite, na pare lub iednego Konia, przysposobione są do zbycia w domu pod Nr 673 Lit: B. przy ulicy Leszno, wiadomość u Właściciela domu.

☞ Na pewne i korzystne Warunki maiący złp. 10,000 do pożyczenia, zechce się zgłosić pod Nr 591, przy ulicy Długiej w domu Raczyńskich na drugiem piętrze na prawo od schodów.

A. C. Laemmlein Doktór Medycyny, Dentysta i Członek wielu towarzystw uczonych, w Przejeździe swoiem z St. Petersburga na powrót za granicę, zabawi się Przez krótki czas w Warszawie, i ofiaruię wszelką pomoc, którą dzisiaj wydoskonalona odnoga umieiętności lekarskiej iaką iest sztuka zębiarska czyli dentysty, przynieść może. — Dr. A. C. Laemmlein mieszka przy Tłomackim w Domu Hotelu de Vilna.

Dnia 29 Listopada r. b. o godzinie 10tej zrana w Domu przy ulicy Trębackiej Nr 631, sprzedane będą Ruchomości iako to: Billard, Obrazy, Krzesła, Stoliki, Zegar, Łóżko, Lustro, i t. p. za gotowe pieniądze. — *Jan Łabęcki K. T. C. W. M.*

Paweł Prechtel Krawiec Męzki rekomenduię się Pr: Publiczności uwiadamiaiąc że w każdym czasie, w najlepszym guście podług ostatnich Żurnałów mody, za pomierną cenę, wykona wszelkie polecenia. Mieszka przy ulicy Krakowskie Przedmieście pod Nr 418, obok ulicy Trębackiej.

W dniu 3 Grudnia r. b. o godzinie 10 zrana na Targu publicznym w mieście Gąbinie, Powiecie Gostyńskiem, Wóiewództwie Mazowieckiem, sprzedane będą przez publiczną licytacją Owiec Macior 140, Cejtaków Skopów 160, Kartofli korcy 200, Koni cugowych 4, Żyta korcy miary Warszawskiej 240, Pszenicy korcy 60. — Warszawa dnia 26 Listopada 1827 r. — *Erazm Żembrowski Komornik S.*

Podpisani maią honor donieść, iż Skład swój płótna Kraiowego z własnej Fabryki w Opolu exystuiący, przeprowadzili z ulicy Franciszkańskiej na Krakowskie Przedmieście do domu PP. Wizytek na przeciw Saskiego Placu pod Nr 389, do którego to Składu nadeszły także świeże Transporta tak płótna iako i ręczników i takowe za pomierną cenę, lecz tylko na sztuki sprzedawać przyrzekaią. —

Jg: Neumark et Comp.

Pozostałość po niegdy Karólu Halmann Intendencie Dworu Jego Cesarsko Królewskiej Mości, składaiąca się z Garderoby, Bielizny, Faiansu, Basetli, Skrzypców, Teleskopu i innych, w skutek upoważnienia JW. Prezesa Trybunału tutejszego z dnia 13 Listopada r. b. do Nr 9575, sprzedawaną będzie w dniu 30 Listopada r. b. o godzinie 9tej przed południem przy Zamku Królewskim w Pawilonie na drugiem piętrze od ulicy Grodzkiej pod Nr 364 Lit: A. położonym, oczem się chęć kupna maiącą publiczność zawiadomia, z tem zastrzeżeniem, iż każdy przybicie otrzymuiący, natychmiast uiścić się będzie obowiązany; ponieważ zebrana gotowizna do Depozytu Trybunału wniesioną będzie. — *J. F. Wilski R.*

TEATR. Jutro Opera ... *z Paryża*, poprzedzi Komedja *Wexel.*